

3093 13/14

**GÉNÉRALE DE L'ENSEIGNEMENT
ET DE LA RECHERCHE SCIENTIFIQUE
SERVICE GENERAL DE L'INSPECTION
Basisonderwijs**

**Inspectieverslag met betrekking tot de
opdrachten gedefinieerd in de paragrafen 1 & 2
(1° tot 4°/6°¹) van de artikels 6, 7, 8, 9 of 10¹ van
het decreet van 8 maart 2007**

1. Naam van de inspecteurs die belast zijn met de opdracht:

	Vitry Sophie	De Sloovere Daniel
Postadres:	Generaal Michelstraat 35	Clos des Jonquilles 2
	1120 BRUSSEL	7712 HERSEAUX

2. Inrichting/~~Psycho-medische sociaal-centrum~~¹:

Naam: Gemeentelijke Franstalige basisschool van de Federatie Wallonie-Brussel O. Decroly

Netwerk: Federatie Wallonie-Brussel

Directie: Mevrouw Isabelle Battilana

FASE-nr van de inrichting: 5067

Adres van de inrichting/~~van het centrum~~¹: Broeke 25 - 9600 Ronse

3. Doelstelling(en) van de inspectie:

☐ Verslag van de inrichting ☐ Thematisch verslag ☐ Algemene opdracht	Decreet Opdrachten: ☐ 1° Art. 20 de evaluatie van en het toezicht op het studieniveau met verwijzing naar het referentiesysteem voor de basisvaardigheden ☐ 2°a) Art. 6 – 8 – 12 Art. 13 (continuïteit) - 15 (vormende evaluatie en differentiatie) - 16§3 - 78 (Studiereglement) ☐ 2°b) Art. 17 (programma's) ☐ 14° Art. 100 (kosteloosheid) ☐ 2°d) Samenhang van de praktijken (inclusief evaluatiepraktijken) ☐ 2°e) Didactisch materiaal en schooluitrusting ☐ 2°f) Opleiding gedurende de loopbaan* samenhang van de keuzen – pedagogische noodwendigheden en gevolgen ☐ 2°g) Uitvoering van de pedagogische aspecten van het project D+ ☐ 3° Segregatiemechanismen ☐ 13° Controle & evaluatie van de decreetvoorschriften betreffende de opleiding gedurende de loopbaan ☐ 15° Naleving van de neutraliteit ☐ 16° Naleving van de decreetvoorschriften, voor de opleiding van de directeurs (D 02-02-2007, art 17§2 - 18§2) ☐ 17° Diversen: Precisering(en) van het (de) aangekruiste punt(en): Evaluatie van het studieniveau: de oplossing van wiskundige vraagstukken
---	---

4. Planning:

Datum waarop contact werd opgenomen met het hoofd van de inrichting - de directie:
22/10/2013

Data van bezoek aan de inrichting. 09/12/13 - 11/12/13 - 13/12/2013 - 17/12/2013 -
07/01/2014 - 14/01/2014 - 17/01/2014

¹ Te kiezen of aan te vullen naargelang de betrokken inspectiedienst

5. Wijze waarop de informatie verzameld werd:

- ☐ 1. Bijwonen van lessen en activiteiten
 - ☐ 2. Onderzoek van de werken en documenten van de leerlingen
 - ☐ 3. Ondervraging van leerlingen
 - ☐ 4. Onderzoek van de voorbereidingen
 - ☐ 5. Onderhoud met de directie – het personeelslid*
 - ☐ 6. Overige:
- Eventuele toelichting(en):

6. Vastgestelde feiten en analyse ervan:

Verdeling van de Iln	Inst	KI	K2	K3	BI	B2	B3	B4	B5	B6
Gevorderd										
Normaal begaafd	13	24	28	17	20	17	17	12	11	6
Achterstand 1 jaar				4	7	5	4	11	10	10
Achterstand 2 jaar							2	4	6	1
Achterstand + 2 jaar								1		

Algemene context van de inrichting:

De inrichting is gelegen in Ronse, een Franstalige faciliteitengemeente in West-Vlaanderen. Het onderwijs wordt georganiseerd in gebouwen waarvan het beheer onder de verantwoordelijkheid geplaatst is van de directeur van de Nederlandstalige school Ovide Decroly Koningin Astridplein in Ronse.

De Federatie Wallonie-Brussel heeft hoofdzakelijk als missie om haar programma uit te voeren, alsook het onderwijzend en administratief personeel te beheren

De huidige directie is in functie getreden op 01 januari 2013 en heeft de persoon opgevolgd die verantwoordelijk was voor de inrichting van september 2009 tot december 2012. Ongeveer de helft van de leerkrachten is van plan om in de school te blijven. De andere helft, die niet in de buurt van de inrichting woont, is in afwachting van een verandering van bestemming. Deze situatie is niet bevorderlijk voor de duurzaamheid van het team. De inrichting kent een groot verloop in de populatie. De leerlingen die de school bezoeken, zijn hoofdzakelijk afkomstig van gezinnen van vreemde origine (Marokko, Spanje, Oostbloklanden, ...). Veel gezinnen zijn van Brussel naar Ronse verhuisd. Soms keren ze terug naar Brussel. Bovendien stappen leerlingen van de Franstalige afdeling over naar de Nederlandstalige, en omgekeerd. Bij wijze van voorbeeld, op 16 leerlingen die ingeschreven zijn in B6 in 2013-2014, zijn er slechts 2 hun volledige schooltijd in de inrichting gebleven. Dit aantal stijgt tot 6 als men rekening houdt met de leerlingen die uiterlijk in het eerste leerjaar instapten. Veel leerlingen schrijven in, in de loop van de basiscursus, met achtertand die ze opgelopen hebben in een andere school.

Studie-jaren	Achterstand gegenereerd door de school	Achterstand gegenereerd in een andere school	"Gemengde" achterstand
K3	3 leerlingen (behouden in K3)	1 leerling (behouden in K2)	
B1	4 leerlingen (2 leerlingen behouden in K3 en 2 leerlingen behouden in B1)	3 leerlingen (1 behouden in K2 in het Nederlandstalige onderwijs en 2 behouden in B1)	
B2	4 leerlingen (4 behouden in B1)	1 leerling (behouden in K3)	
B3	4 leerlingen (1 behouden in K3, 1 behouden in B1, 1 behouden in B1 en B3, 1 behouden in B2)	2 leerlingen (1 behouden in B1 in Brussel en in B1 in het gespecialiseerd onderwijs en 1 behoud in B2)	
B4	6 leerlingen (2 behouden in B2, 3 behouden in B4 en 1 behouden in B2 & B4)	9 leerlingen (7 behouden in B1 en 1 behouden in B2)	1 leerling (behouden in B1 Nederlandstalig gespecialiseerd, B1 & B4 in de inrichting)
B5	5 leerlingen (3 behouden in B3 & 2 in B4)	11 leerlingen (1 behouden in K2, 4 in K3, 1 in K3 & B3, 2 in B1, 3 in B3)	
B6	4 leerlingen (1 behouden in B2, 2 in B3 en in B4)	7 leerlingen (1 behouden in K2, 2 leerlingen in K3, 1 in B1, 1 in B2 en 2 in B3 (waarvan eentje 2 keer)	

A. De leerprocessen opgebouwd volgens het referentiesysteem voor de basisvaardigheden en het door de IM gekozen programma.

Door de IM gekozen programma

De inrichting gebruikt het programma van de Federatie Wallonie-Brussel. Verwijzingen naar de beoogde vaardigheden zijn zichtbaar in de sporen van lesvoorbereidingen, met name in de documenten "Gestclasse" die bijgehouden worden door elke titularis.

A.1. Bedekkinggraad

De inspectie heeft de documenten onderzocht van de leerkrachten en van de leerlingen van de klassen van de kleuterschool en van de basisschool. Hoewel alle domeinen van het leerproces van de wiskunde aan bod zijn gekomen in alle klassen, werd in sommige klassen vooral aandacht besteed aan het domein van de getallenkennis en bewerkingen. Het document "Matiéromètre", dat voorgesteld wordt door de Inrichtende macht, lijkt tot deze situatie geleid te hebben. Wat de verwerking van de gegevens betreft, wordt een beroep gedaan op de vaardigheden die eigen zijn aan dit domein, hetzij via bepaalde specifieke activiteiten, hetzij via zowel wiskundige als andere activiteiten. Er wordt echter weinig naar verwezen in de klasagenda's. De sporen van het leerproces van de wiskundetools in het kader van de oplossing van vraagstukken, zijn vaak weinig of niet merkbaar in de documenten van de leerlingen, ook al wordt er melding van gemaakt in de voorbereidingsdocumenten van de leerkrachten. Documenten die getuigen van de uitdrukking van de pogingen/fouten van de leerlingen zijn vaak weinig beschikbaar, noch voor het kleuterschoolniveau, noch voor het basisschoolniveau.

A. 2. Eisenniveau

In het algemeen zijn de voorgestelde activiteiten aangepast aan de kinderen waar de leerprocessen voor bedoeld zijn

Conclusie wat dit aspect betreft

Alle geobserveerde feiten tonen aan dat de bedekkinggraad en het eisenniveau met betrekking tot de wiskundetools over het algemeen genomen, bevredigend zijn.

In uiteenlopende mate, naargelang de klassen, kwamen de aspecten die door het programma in het behandelde domein beoogd worden, aan bod.

Het aansporen van de verschillende beoogde vaardigheden is vaak coherent met wat verwacht wordt en wat binnen het bereik ligt van de kinderen van deze leeftijd.

De transversale vaardigheden die ingeoefend moeten worden in het kader van het oplossen van vraagstukken, worden echter te weinig gestimuleerd en er wordt aangeraden om hierover na te denken om de pogingen die gedaan worden op het terrein, doeltreffender te maken.

B. De organisatie van het leerproces, rekening houdend met de verwerving van vaardigheden.

B 1. Afstemming van de voorgestelde activiteiten en de verwerving van vaardigheden

B. 1.1. Analyse van de documenten van de leerkrachten en van de leerlingen

De voorbereidingsdocumenten bestaan uit de "Gestclasse", van documenten en voorbereidingsfiches van activiteiten, alsook van documenten bestemd voor de leerlingen. De punten van het programma worden op gecodeerde wijze vermeld als referentie in de rubrieken daarvan. De "matéromètre" wordt regelmatig aangevuld door de meeste titularissen

In de voorbereidingsfiches ondervinden meerdere leerkrachten het probleem om een nauwkeurig onderscheid te maken tussen de begrippen vaardigheid, van precieze doelstelling en van taak van de leerlingen.

Hoewel in bepaalde klassen een bekommernis merkbaar is om de leerlingen te confronteren met een probleemsituatie of een uitdaging om op te lossen, zijn de sporen van de stappenplannen die gebruikt werden door de leerlingen, zelden expliciet aanwezig in hun schriften en mappen. Voor het basisschoolniveau, nemen de activiteiten van het repetitieve type ook een belangrijke plaats in, in de documenten van de leerlingen. Zowel op het niveau van de kleuterschool als op het niveau van de basisschool, lijken de systematisering en het eindresultaat soms de hoofdbekommernis te zijn; de sporen van pogingen en fouten zijn te weinig aanwezig.

B.1.2. Activiteiten bijgewoond door de inspectie

In alle bezochte klassen zagen we dat er gezorgd wordt voor de confrontatie van de leerlingen met een vertreksituatie van het type probleem/uitdaging. De nauwkeurigheidsgraad van de leerprocesdoelstelling die specifiek is voor de voorbereide activiteit verschilt van klas tot klas.

Op het niveau van de kleuterschool heeft de inspectie vier activiteiten bijgewoond in de

verschillende klassen; op het niveau van de basisschool, werden zes activiteiten, en dit, in ten minste één klas van elke cyclus.

De uitdaging is soms zeer ambitieus en dus moeilijk toegankelijk voor de kinderen (Bijv.. werk rond de hoeveelheden ontoegankelijk voor de kinderen, te veel parameters waar tegelijk rekening mee gehouden moet worden, onvoldoende koppeling tussen voorstellingen die opgebouwd of geanalyseerd moeten worden en de reële, voorgestelde of voor te stellen objecten).

Wanneer de leerlingen, in de twee niveaus, persoonlijk beginnen met het oplossen van het voorgestelde probleem, hebben de leerkrachten overigens soms de neiging om de stappenplannen van de kinderen te haastig te begeleiden. De werkelijke devolutie van het probleem aan de leerling wordt daar soms door gehypothekeerd. De interacties tussen leerlingen, tussen leerlingen en leerkrachten zouden herzien kunnen worden om deze belangrijke stap te optimaliseren. Aan de verbalisatie door elk kind van de vaststellingen, zou in bepaalde klassen meer aandacht besteed moeten worden.

Het eindresultaat dat bereikt wordt door de leerlingen, verdringt vaak de stappenplannen die toegepast moeten worden om het te bereiken. De instructies die gegeven worden aan de leerlingen, zouden soms ook beter zeer nauwkeurig gedefinieerd worden, zodat het probleem zijn volle rijkdom van stappenplannen die het zou moeten oproepen bij de leerlingen, niet ontnomen wordt.

Tot slot moet onderstreept worden dat in één klas, de leerkracht de tijd genomen heeft om de behoefte te doen ontstaan om hierna een wiskunde tool te leren, via specifieke activiteiten, en dus om het werkelijk zinvol te maken.

B.2. Continuïteit van de leerprocessen

Naast het plenair overleg dat vooral gericht is op de organisatorische aspecten, wordt overleg georganiseerd waarbij de leerkrachten van dezelfde cyclus of van verschillende cycli bijeenkomen, volgens de interesses op basis van projecten. Ook over de thematiek van het onderzoek van de inspectie werd in team nagedacht. De problematiek van kinderen wordt eerder in de cyclus behandeld. Het voorbereidingsinstrument van de lessen dat voorgesteld wordt door de inrichtende macht oriënteert de manier van plannen van de leerprocessen, en dit vooral intern in elke klas.

B.3. De inbreng van de door een getuigschrift bekrachtigde externe evaluaties

B.3.1. Analyse van de resultaten

De laatste niet door een getuigschrift bekrachtigde evaluaties voor wiskunde dateren van 2011. Meerdere leerkrachten preciseren dat ze nog niet in de inrichting werkten op het ogenblik van de analyse van de resultaten. Andere verwijzen naar een overleg in dit verband, onder de leiding van de vorige directeur van de inrichting.

B.3.2. Exploitatie van de resultaten

Niet van toepassing, gezien de bijzondere situatie waarvan hierboven sprake.

B 3.2.1 Toepassing van pedagogische strategieën die verband houden met de vastgestelde zwakheden

Niet van toepassing, gezien de bijzondere situatie waarvan hierboven sprake

B.3 2.2. Toepassing van organisatorische strategieën die verband houden met de vastgestelde zwakheden

Niet van toepassing, gezien de bijzondere situatie waarvan hierboven sprake.

B.3.3. Exploitatie van de didactische pistes

Enkele leerkrachten verklaren de didactische pistes geraadpleegd te hebben

Conclusie wat dit aspect betreft

Heel het team zou moeten nadenken over de overschakeling van een logica van acties gericht op het eindproduct, naar een logica gericht op de processen. De leerkrachten zouden een beter onderscheid moeten maken tussen de taak die door de leerling uitgevoerd moet worden, en de doelstelling van het leerproces dat dit laatste zou moeten induceren. Zelfs als de leerling legitiem tot het eindproduct wenst te komen, zou de leerkracht nooit het stappenplan van het leerproces dat hij of zij beoogt, uit het oog mogen verliezen.

Het gebrek aan stabiliteit van het leerkrachtsteam binnen de inrichting bevordert de opbouw van de op lange termijn geplande leerprocessen overigens geenszins.

C 4 Niveau de réussite et mesures mises en place pour réduire l'échec scolaire
C. De evaluatie binnen de school:

C.1 Coherentie

In het algemeen volgen de onderzochte gerichte evaluaties op de lessen en activiteiten die gegeven worden in de verschillende klassen.

C.2. Eisenniveau

De onderzochte evaluaties stemmen overeen met wat men mag verwachten op de verschillende niveaus van het schooltraject.

C.3. Geldigheid

Over het algemeen beantwoorden de evaluaties aan de wettelijke documenten.

C.4 Slaagniveau en maatregelen om zitten blijven te beperken

	Gemiddelde score behaald in de vestiging
Getallen en Bewerkingen	61,7 %
Meetkunde	71,3 %
Metend rekenen	60,3 %
Verwerking van gegevens	74 %
Totaal	66,8 %

Conclusie wat dit aspect betreft

*In 2013 waren 22 leerlingen ingeschreven voor het EEC. 21 leerlingen hebben deelgenomen aan de proeven. 17 leerlingen zijn geslaagd en 18 leerlingen hebben de CEB behaald.
In het algemeen genomen, zijn de resultaten van de leerlingen aan het EEC 2013 in het domein van de wiskunde beter dan hun resultaten in B6 op de interne evaluaties van de inrichting.*

D. De hulp aan de leerlingen met problemen en het slaagniveau op school

D.1. In aanmerking nemen van de moeilijkheden in het kader van de klasactiviteiten

De leerkrachten vermelden de spontane individuele hulp en de vorming van groepen die hulp nodig hebben. In één klas worden contracten gebruikt die rechtstreeks verband houden met de opgemerkte moeilijkheid(-heden)

D.2. Organisatie van structurele remediering

In de klassen van de tweede cyclus is een remedieringsmeester actief. De remedieringsmeester speelt soms een preventieve en dan weer een curatieve rol door zijn aanwezigheid in de klas waar het leerproces aan de gang is (bijv.: hulp tijdens de manipulaties).
Soms organiseren de leerkrachten wier leerlingen deelnemen aan een verplichte cursus Nederlands een co-titulairaat.

D.3 Gebruik van de lestijden B1/B2

De 6 lestijden B1/B2 hebben bijgedragen tot de opsplitsing van de groep BI (27 leerlingen) in twee aparte groepen.

D.4. Hulp voor aanpassing aan de taal van het onderwijs

Eén leerkracht is belast met de 3 lestijden voor de aanpassing aan de taal van het onderwijs. Tien leerlingen krijgen ondersteuning bij het proces van het leren lezen en voor woordenschat.

D.5. Aanvullend jaar

In 2013-2014 zitten er 13 leerlingen in een aanvullend jaar.
Er bestaan dossiers. Die bevatten hoofdzakelijk informatie van het type "vaststellingen". Er zijn geen reële sporen van concrete acties die gevoerd werden om de vastgestelde moeilijkheden te verhelpen.

Conclusie wat dit aspect betreft

Over het algemeen kan de wil onderstreept worden om alert te zijn voor elke leerling die moeilijkheden ondervindt, via enerzijds het opstellen van individuele dossiers en anderzijds, de uitgevoerde preventie-/remedieringsacties. De dossiers zouden echter beschouwd kunnen worden als echte tools ten dienste van de praktijk, als de informatie die ze aanreiken, nauwkeuriger en concreter zou zijn.

F. De opleiding gedurende de loopbaan.

Wat het schooljaar 2013-2014 betreft, heeft de school in haar opleidingsplan voorzien om te werken aan een nieuw project voor de inrichting, alsook de opbouw van een gemeenschappelijk

referentiemateriaal met het oog op een continuïteit in de leerprocessen en een harmonisering van de pedagogische praktijken, en dan vooral voor metend rekenen.

De leerkrachten hebben individueel opleidingen gevolgd tijdens vorige schooljaren, alsook tijdens het lopende schooljaar.

De leerkrachten betreuen dat bepaalde opleidingen waarvoor ze zich hadden ingeschreven, soms geschrapt werden.

Conclusie wat dit aspect betreft

Het is goed te zien dat de continuïteit van de leerprocessen een bekommernis is van heel het team.

G. Het didactisch materiaal, de pedagogische ondersteuningsmiddelen, de lokalen.

Het didactisch materiaal en de pedagogische ondersteuningsmiddelen zijn bevredigend.

De leerlingen en hun titularissen werken in goed ingerichte lokalen. Eén kleuterklas en één klas van de basisschool zijn echter vrij klein voor het aantal leerlingen dat er gebruik van maakt.

Conclusie wat dit aspect betreft

Er moet op toegezien worden dat elk jaar de verhouding aantal leerlingen / grootte van het lokaal optimaal beheerd wordt

H. Diversen

Veiligheid

☒	Er werd geen enkel gebrek vastgesteld in het kader van de uitgevoerde bezoeken
☐	Er werd een nota overgemaakt aan de Algemene Directie Leerplichtonderwijs

Hygiëne, gezondheid

☒	Er werd geen enkel gebrek vastgesteld in het kader van de uitgevoerde bezoeken
☐	Er werd een nota overgemaakt aan de Algemene Directie Leerplichtonderwijs

Neutraliteit

☒	Er werd geen enkel gebrek vastgesteld in het kader van de uitgevoerde bezoeken
☐	Er werd een nota overgemaakt aan de Algemene Directie Leerplichtonderwijs

Kosteloosheid

☒	Er werd geen enkel gebrek vastgesteld in het kader van de uitgevoerde bezoeken
☐	Er werd een nota overgemaakt aan de Algemene Directie Leerplichtonderwijs

7. Advies van de inspectie:

Voor de niveaus en disciplines die beoogd worden door dit onderzoek, **voldoen** de kwaliteit en de doeltreffendheid van het verstrekte onderwijs aan de wettelijke voorschriften.

8. Adviezen geformuleerd voor het hoofd van de inrichting/de directeur van het centrum¹

De directie wordt aangeraden de leden van het team ertoe aan te zetten een opleiding te volgen met het oog op de beheersing van de transversale vaardigheden voor het oplossen van problemen in het kader van elk leerproces.

9. Handtekeningen:

Adviesnota(s) aan de personeelsleden bijgevoegd in bijlage: **ja - neen / aantal: 0**

Dit verslag werd opgestuurd naar de inspecteur/inspectrice-generaal of deze belast met de coördinatie, op datum van 20/01/2014

Handtekening van de inspecteurs
Sophie Vitry Daniel De Sloovere

Dit verslag werd opgestuurd naar het hoofd van de inrichting/de directeur van het centrum, op datum van: 21.01.2014

Handtekening van de inspecteur/inspectrice-generaal of deze belast met de coördinatie (handtekening en naam onleesbaar)

Eventuele opmerkingen van het hoofd van de inrichting/de directeur van het centrum.

Dit verslag werd opgestuurd naar de inspecteur/inspectrice Daniel De Sloovere, op datum van: 27 jan 2014

Handtekening van het hoofd van de inrichting/de directeur van het centrum¹

Eventuele opmerkingen van de inspecteurs:

Dit verslag werd opgestuurd naar de inspecteur/inspectrice-generaal of deze belast met de coördinatie, op datum van.

Handtekening van de inspecteurs
Sophie Vitry Daniel De Sloovere

Eventuele opmerkingen van de inspecteur/inspectrice-generaal of deze belast met de coordinatie:

Datum: 3 februari 2014

Handtekening van de inspecteur/inspectrice-generaal of deze belast met de coördinatie

naam slecht leesbaar
(handtekening onleesbaar)

Eventuele opmerkingen van de coördinerende inspecteur-generaal.

Er wordt een informatie-nota overgemaakt aan de dienst voor pedagogische raadgeving en begeleiding; **Ja** - **Neen**

Er werd een kopie van dit verslag overgemaakt aan de algemene Dienst voor Pedagogische Aangelegenheden, voor vorsching inzake pedagogie en voor begeleiding van het onderwijs georganiseerd door de Franse Gemeenschap

Datum:

Handtekening van de coördinerende inspecteur-generaal:

Stempel 04 FEB 2014
(handtekening onleesbaar)
Coördinerende inspecteur-generaal